

Bijlage: Terugblik Oegstgeest als Millenniumgemeente 2008-2015

1. De Millenniumdoelen

In 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen afgesproken om vóór 2015 de als belangrijkste benoemde wereldproblemen aan te pakken, onder de titel 'Millennium Development Goals'. De VNG is in Nederland het programma "Millenniumgemeenten" gestart om daar een vervolg aan te geven. Oegstgeest is sinds 2008 één van de 160 Millenniumgemeenten binnen dit VNG-programma. De Millenniumdoelen zijn:

1. Extreme armoede en honger zijn uitgebannen
2. Alle jongens en meisjes gaan naar school
3. Mannen en vrouwen hebben dezelfde rechten
4. Kindersterfte is sterk afgenomen
5. Minder vrouwen sterven door zwangerschap
6. De verspreiding van ziekten als AIDS en malaria is gestopt
7. Er leven meer mensen in een duurzaam leefmilieu
8. Er is meer eerlijke handel, schuldverlichting en hulp

2. Oegstgeest als Millenniumgemeente

In de jaren 2008-2011 diende het Millenniumgemeente-programma in Oegstgeest als vehikel om binnen de gemeente activiteiten in gang te zetten op het gebied van duurzaamheid (doel 7). Naar aanleiding van een amendement uit november 2007¹ is de Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking (OSO) opgericht. Deze heeft, onder begeleiding vanuit de gemeente, activiteiten uitgevoerd op het raakvlak met de overige Millenniumdoelen.

Vanaf 2011 is er binnen de gemeente een splitsing ontstaan tussen duurzaamheid (nieuwe ambtelijke capaciteit beschikbaar) en ontwikkelingssamenwerking (via Millenniumgemeente). Tegen die tijd was het budget voor de Werkgroep OSO op, verlieten enkele leden de werkgroep en verloor deze aan slagkracht. Het Millenniumgemeenteprogramma is als één van de activiteiten opgenomen in het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid dat begin 2013 is vastgesteld. Naar aanleiding van een amendement is in 2012 de Werkgroep Duurzaamheid opgericht. Los van de Millenniumdoelen is deze tot op heden actief met het uitvoeren van projecten op het gebied van duurzaamheid. In het duurzaamheidsbeleid is ervoor gekozen om vanaf 2011 elk jaar één Millenniumdoel centraal te stellen en hier aandacht voor te vragen door middel van communicatieve uitingen op de gemeentelijke website en de gemeentepagina in de Oegstgeester Courant.

3. Hoe gaat het wereldwijd met de Millenniumdoelen?

In de VN-rapportage "The Millennium Development Goals Report 2014" is aangegeven dat enkele doelen zijn bereikt. Er is substantiële vooruitgang bereikt op sommige terreinen, maar er is meer inspanning nodig om alle doelen te behalen.

In de Kamerbrief van 17 juni 2015 betreffende "Post-2015 ontwikkelingsagenda en Financing for Development" (Lilianne Ploumen aan de Tweede Kamer) zijn de resultaten uit bovengenoemd VN-rapport vertaald naar onderstaande tabel:

¹ voor ondersteunen van burgerinitiatieven door middel van bijeenkomsten op het gemeentehuis op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en 0,05 fte ambtelijke ondersteuning

Doelen	Gehaald	Meer inzet nodig
1. Uitbannen extreme armoede en honger	Halvering extreme armoede. Bijna de helft van de bevolking in ontwikkelende regio's leefde in 1990 van minder dan 1.25\$ per dag. Dit percentage was in 2010 gedaald met 22%.	1) Bestrijding honger. 2) Chronische ondervoeding onder jonge kinderen.
2. Alle kinderen naar school	Het aantal kinderen in ontwikkelende regio's met toegang tot het lager onderwijs steeg van 83% naar 90% tussen 2000 en 2012.	Lage kwaliteit onderwijs en hoge uitstroom.
3. Gelijke rechten voor mannen en vrouwen	Evenveel jongens als meisjes in het basisonderwijs. Toename politieke deelname vrouwen.	1) Vrouwen nog vaker in kwetsbaar werk dan mannen. 2) Hoge werkloosheid cijfers onder vrouwen. 3) Toegang tot onderwijs blijft veelal beperkt tot basisonderwijs.
4. Sterke vermindering kindersterfte	Sinds 1990 kindersterfte bijna gehalveerd. Van 90 sterftegevallen per 1000 kinderen in 1990 naar 48 per 1000 kinderen in 2012.	1) Vermijdbare ziekten nog grootste doodsoorzaak onder 5 jaar. 2) Sterk regionaal bepaald: vier van vijf sterftegevallen onder vijf jaar oud in Sub-Sahara Afrika en Zuid-Azië.
5. Minder sterfte door zwangerschap	Bijna halvering van moedersterfte tussen 1990 en 2013 (van 380 naar 210 per 100.000), doel was echter daling van 75%.	1) In 2013 stierven nog steeds 300.000 vrouwen aan zwangerschap gerelateerde oorzaken. 2) Toegang tot reproductieve gezondheid, inclusief anticonceptie.
6. Verspreiding stoppen van aids en malaria	Levens gered: - Malaria interventies 3.3 miljoen. - Tuberculose behandelingen 22 miljoen. - Groter bereik antiretrovirale behandeling voor HIV/aids (10 miljoen mensen in 2012).	1) HIV/AIDS wereldwijd nog doodsoorzaak 1 onder vrouwen 15-49 jaar. 2) Seksuele voorlichting en kennisvergroting m.b.t. HIV. 3) Tegengaan resistentieontwikkeling
7. Meer mensen in een duurzaam leefmilieu	Het doel om het aantal mensen zonder toegang tot schoon drinkwater te halveren werd al in 2010 behaald. Het percentage personen met toegang steeg van 76% in 1990 naar 89% in 2012. 2.3 miljard mensen hebben toegang tot	1) Eén miljard mensen geen toegang tot sanitaire voorzieningen. 2) Toename van uitstoot van broeikasgassen en de aantasting van lucht-, water en bodemkwaliteit en biodiversiteit nog niet gekeerd.
	schoon drinkwater.	
8. Eerlijke handel, schuldverlichting en hulp	Wereldwijd toegenomen ODA. De vergroting van handel heeft de schuldenlast van ontwikkelingslanden terug gedrongen.	1) Toegang tot moderne technologie en ICT vergroten. 2) Focus op tarieven om kredietwaardigheid te vergroten en kwetsbaarheid te verlagen.

4. Wat is er in Oegstgeest gedaan?

2008 – activiteiten duurzaamheid & werkgroep OSO

Dit is het jaar van de opstart. Er zijn Millenniumgemeente- bordes geplaatst, de Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking (OSO) is opgericht en op internet is aandacht besteed aan de Millenniumdoelen. Er is een stimuleringsbijdrage uitgereikt op een informatieavond. In de Oegstgeester Courant en het Witte Weekblad is aandacht besteed aan de Millenniumgemeente.

2009 – activiteiten duurzaamheid & werkgroep OSO

In dit jaar is de Werkgroep OSO actief geworden. Er zijn 'matches' gemaakt tussen ontwikkelingsorganisaties en vrijwilligers/fondsen/hulp op een andere manier. Politieke partijen zijn benaderd om Millenniumdoelen in hun verkiezingsprogramma op te nemen.

Er zijn nieuwsbrieven verzonden en er is een Millenniumkrant samengesteld en verspreid. Met de PvOO is gesproken over de organisatie van een MVO-avond (maatschappelijk verantwoord ondernemen). Organisaties in het dorp zijn ondersteund door bv. beschikbaar stellen van de raadszaal (Simavi)

Op het gebied van duurzaamheid (doel 7) zijn dienstfietsen aangeschaft en zijn er diverse basic duurzaamheidsmaatregelen toegepast via het Klimaatprogramma van de Omgevingsdienst West-Holland (toen nog Milieudienst), zoals: inkopen van energiezuinige apparaten zoals vaatwassers, inkopen groene stroom, lege printercartridges gaan naar Stichting AAP, standaard dubbelzijdig printen.

2010 – activiteiten duurzaamheid & werkgroep OSO

Ook dit jaar zijn door de Werkgroep OSO 'matches' gemaakt in vraag en aanbod van vrijwilligersorganisaties.

De gemeente heeft nieuwsbrieven verzonden en deelgenomen aan de enquête 'meest inspirerende Millenniumgemeente van het jaar'. Oegstgeest is genomineerd, maar viel niet in de prijzen. De gemeente heeft marktkramen voor Oegstgeester organisaties op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en subsidie ter beschikking gesteld voor het evenement 'de Andere Markt', een markt gericht op ontwikkelingssamenwerking.

Op het gebied van duurzaamheid zijn raadsleden, college en DMT papierloos gaan werken door middel van het gebruik van een iPad. Ook is het FSC-convenant ondertekend, waarin de gemeente zich committeert aan het gebruik van goed hout en papier.

2011 – “Minder vrouwen sterven door zwangerschap”

Millenniumgemeentewaaiers zijn intern verspreid onder ambtenaren en t/m 2015 opgenomen in welkomstpakketten voor nieuwe inwoners.

De Werkgroep OSO is niet meer actief en de drie overgebleven leden krijgen een adviserende rol bij de keuze voor het 'Millenniumdoel dat komend jaar onder de aandacht gebracht wordt', vanaf het doel voor 2012. Het doel voor 2011 diende zich aan doordat Simavi en het tijdschrift 'Esta' een 'karavaan' organiseerden waarbij busjes door diverse gemeenten trokken om op de weekmarkt aandacht te vragen voor moedersterfte. Van de gemeente Oegstgeest werd als gastheer een financiële bijdrage en een ludieke actie verwacht. De gemeente heeft speldjes van White Ribbon ingekocht en via verloskundigen, via de Wereldwinkel en op de dag zelf op de weekmarkt verkocht. De weekmarkt heeft de opbrengst hiervan verdubbeld. Daarnaast heeft de gemeente vier bellypainters benaderd om buiken van vier zwangere vrouwen te beschilderen en een ruimte gehuurd waar dit kon plaatsvinden. De gemeente heeft die dag een extra marktkraam geregeld voor de werkgroep Simavi Oegsteest.

2012 – “Alle jongens en meisjes gaan naar school”

Er is overleg geweest met SOS Kinderdorpen en de gemeente heeft aangeboden te ondersteunen bij een activiteit. SOS Kinderdorpen heeft na lang twijfelen uiteindelijk niets georganiseerd, waardoor er in 2012 geen aandacht is besteed aan een specifiek Millenniumdoel.

Via de incidentele subsidie is wel een bijdrage geleverd aan het 'Zimbabwe-project' van de Wereldwinkel, waarbij twee Afrikaanse kunstenaars naar diverse Wereldwinkels op verschillende plekken in Nederland zijn gekomen, Afrikaanse kunst is tentoongesteld op het gemeentehuis en basisscholen en middelbare scholen hebben kennisgemaakt met Afrikaanse kunst.

Ook dit jaar heeft de Werkgroep OSO een adviserende rol bij de keuze voor het Millenniumdoel van 2013.

2013 – “Kindersterfte is sterk afgenomen”

Binnen het gekozen doel heeft de gemeente vijf interviews gehouden en gepubliceerd op de gemeentepagina van de Oegstgeester Courant, met de organisaties Grannies to Grannies, Simavi, ZOA, Afrokids en Unicef. Hiermee zijn diverse organisaties die in Oegstgeest actief zijn op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, specifiek op het gebied van kinderen, onder de aandacht gebracht. Aan het eind van het jaar is een terugblik gepubliceerd op de stand van zaken tot dan toe op het gebied van Millenniumdoelen, zowel in Oegstgeest als mondiaal.

Aan de Werkgroep OSO is voorgesteld om in 2014 een Millenniumdoel te kiezen dat aansluit op het plaatsen van een watertappunt.

2014 – “Extreme armoede en honger zijn uitgebannen” (schoon drinkwater)

In 2014 is gezocht naar cofinanciering om het plaatsen van een watertappunt van Join the Pipe mogelijk te maken. Daarmee werd tevens een watertappunt in een ontwikkelingsland gerealiseerd. Dit bleek financieel niet haalbaar, bedrijven in Oegstgeest hadden geen belangstelling voor een dergelijk gezamenlijk initiatief.

2015 – watertappunt en afsluiting

In 2015 is alsnog een watertappunt geplaatst, maar dan van Dunea. Dit is veel goedkoper en kon daardoor zonder cofinanciering gerealiseerd worden. Bovendien voert ook Dunea projecten uit in ontwikkelingslanden op het gebied van schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen. Het tappunt is geplaatst bij de Klinkenbergerplas.

In de Oegstgeester Courant wordt een artikel gepubliceerd met een terugblik op de jaren 2008-2015 om het Millenniumgemeente-programma af te sluiten.

5. Hoe gaan we verder

De Millenniumdoelen eindigen na 2015. De Millenniumgemeenteborden zullen dan ook worden verwijderd bij de gemeentegrenzen en het gemeentehuis.

Dankzij de Millenniumdoelen van de VN is er vooruitgang geboekt. Om deze ontwikkeling na 2015 voort te kunnen zetten, wordt er eind 2015 op de VN top in New York besloten of er vervolgdelen gekozen worden ('Sustainable Development Goals') en welke doelen dat zijn. De voorgestelde 17 doelen (met 169 subdoelen en 304 indicatoren) zijn in concept beschikbaar. Deze SDGs richten zich, in tegenstelling tot de Millenniumdoelen, niet alleen op ontwikkelingslanden maar op alle landen die een duurzame bijdrage kunnen leveren. Bovendien zijn deze doelen democratischer tot stand gekomen.

De gemeente Oegstgeest zal geen specifieke activiteiten richten op de nieuwe doelen, maar levert hier met het duurzaamheidsbeleid uiteraard wel een bijdrage aan en faciliteert en verbindt graag initiatieven op dit punt uit de samenleving.